

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXXXVI. Horae Canonicae num rectè sint institutae, ac obseruentur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

consequens error abstulit auctoritatem.

AD I. Caluini; Mentitur.

AD I. Sed, hic non explicat præcedentem; sed quid maius indicat, sc. *ne nos inducas: sed potius libera nos.* Vt, ne exigas à me debitum; sed condona totum.

AD II. Apud Lucam in latina desiderantur duæ petitiones: *Fiat voluntua.* Et *Libera nos;* at in græca & Syriaca apud Euth. & Theophy. habentur, *Dein;* alio tempore, & alijs auditoribus docuit orationem Dominus apud Lucam, quã apud Matthæum: unde Lucas forte non retulit totam. Ita *Rupertus.* Demum; *S. Aug. in Ench.* dicit tertiam esse quodammodo repetitionem primæ; & secundæ; & septimam *tanquam vnã cum Sexta.* Non dicit esse absolutè. Sic *Matthæus c. 5. octo Lucas. c. 6.* quatuor refert beatitudines, ait *S. Ambr. l. 5. in Lucam.*

II. CALVINUS *Inst. 3. c. 20. §. 44.* & *Melan. in Locis tit. de inuoc. voluit in quinta petitione solum panem corporalem.*

Suadent auctoritate *Chry. in Matt. 6. operis imperf.*

AUTOR. Nomine Panis intelliguntur omnia alimenta animæ corporiq; necessaria. I. Ita *S. Patres; Teri. Cypr. Nyss. Theoph. Aug. &c.* Aliorum sententia de solo pane spiritali, rejicitur, ut improbabilis. Neque obstat vox *πρωτος*, id est, *super substantialis;* quia et si verbo significet excellentiam panis; in subiecto tamen idem est quod *substantialis* panis; sic *Græci interpretes, Bas. Nyss. Chry. Theophy; Euth.* Latini legunt *Quotidianum,* aut sic exponunt.

Liquet eò clarius, orare solius esse Creaturæ: Quo insanius blasphemant *Thalmudistæ* dicentes, Deum

quotidie certas orationes fundere: Itẽ Machometes: Deum & Angelos pro se orare. *Ipse autem Spiritus postulat pro nobis,* Rom. 8. id est, facit nos postulare: Sic & *corui inuocant Deum,* Psal. 146. *Querunt,* Ps. 103. à Deo *escam sibi,* metaphoricè eo modo, quem Deus indidit ipsis affectui & fami significandæ.

III. WICLEFVS finxit duo: I. Speciales orationes haud prodesse magis, quam generales: Ideo malè factas fundationes ecclesiasticas pro animabus fundatorum.

2. Nefas esse specialem fundere orationem pro vno aliquo.

SVADEBAT istis. I. Quia perfecta caritas omnes complectitur.

2. Oratio Dominica est tota generalis.

3. Communitas præferenda est singularitati: & nemo simul pro vtraque precati potest.

AUTOR. At *Isaac, Gen 25.* orabat in specie pro Rebecca: *David, 3. Reg. 17.* pro filio: *Helias, 3. Reg. 17.* pro viduæ filio: *Onias, 2. Mach. 3.* pro *Heliodoro:* *Christus, Luc. 22.* pro *Petro:* *Ecclesia* pro eodem carcerato, *Act. 12.* *Paulus, Eph. 6.* petit orari pro se.

DICO AD I. Caritas ordinata est: ideo alios alijs antepone: hos, quam illos magis adiuuat.

AD II. Oratio est generalis; at applicatio intenta est specialis: Vt illa Christi: *Transseat à Me calix Iste.* Generalis tamen oratio est absolutè melior speciali.

AD III. Verum est; nisi singularitatis sit vrgentior necessitas.

QVÆSTIO LXXXVI.

Horæ Canonicae num rectè sint instituta, ac obseruentur?

LUTHERVS *l. de abroganda Missa,* institutas reprobaui, ac sustulit. nouaq; instituit, queis tres psalmi mane, vesperè totidem dicrentur: Cantica Te

Deum,

Deum, Benedictus, & Symbolum Athanasij ad vespertas addidit *Illyricus in Censuris sic arguit*: Pelagius Papa instituit Horas Canonicas: ergo notis Antichristi fuit insignis.

At quis vnquam Horas in notis Antichristi posuit; præter ipsum?

Brentius in Confes. Vitemb. carpit quatuor: Institutas pro folis Clericis: 2. In lingua a iena 3. Continuas die noctueque. 4. Ad expianda potius peccata, quam ire Dei placandæ, & consolationi fidelium.

AUTOR. Antiqua & rationabilis est Horarum Can. institutio.

I. Sunt septem: Ps. 118. *septies in die laudem dixi tibi.*

2. De Nocturno. Ps. 118. *Media nocte surgebam ad confitendum nomini Domini.* Luc. 6. *Christus pernoctabat in oratione.* Act. 16. *Paulus & Silas media nocte orabant in carcere.*

3. De Laudibus, Psa. 5. *Manè exaudies vocem meam, manè adstabo tibi.* Psal. 62. *In Matutinis meditabor in te.* Ps. 118. *Præuenerunt oculi mei ad te diluculo ut meditarer eloquia tua.*

4. De I. III. VI. IX. 2. Esdra. 9. *Legerunt in Volumine legis Domini quater in die, & quater confitebantur, & adorabant Dominum Deum suum.* Dan. c. 6. *Tribus temporibus in die flebat genua, & adorabat, confitebat. 19; coram Deo.* Sic ea exponit Beda, Cyp. Hier. Act. 2. Hora tertia Apostoli orantes accipiunt Sp. Sanctum. Hora sexta, Act. 10. Petrus in superiore adium parte orationi vacabat. Ad Nonam orationis horam, Act. 3. Petrus & Ioannes ascendebant in Templum.

5. De Vesperis, Ps. 54. *Vesperè, Manè & Meridiana rabo & annuncio; & exaudiet vocem meam.* Ps. 140. *Eleuatio manuum mearum sacrificium vespertinum.* Constat ergo Antiquitas, & Sãctitas,

II. RATIO liquet earundem. 1. *S. Cyp. serm. 6. Vt SS. Trinitatem tercia quaque laudemus horã.*

2. Vt septem horis gratissimus pro beneficio creationis, septiduo patratæ.

3. Vt recolamus beneficia redemptionis: in Vesperis primis, Cœnam Domini: in Completorio, Oratione in horto; illusionem apud Annam & Cayphan: in Matutinis, conciliũ principum: in I. ductione ad Pilatum: in III. vocem *Crucifige*; in VI. crucifixionem: in IX. Expirationem. Ita *S. Atha. Basl. Castianus. &c.* III. Rursus: Vesperè Christus depositus de cruce: Ad Cõpletorium sepultus: ad Matutinum surrexit; & Pharaonem olim submersit: Hora I. apparuit mulieribus: III. Demisit Sp. Sanctum: VI. Petrus est iussus prædicare Gentibus: & Conuersus est Paulus: IX. Centurio Cornelius ab Angelo missus est ad Petrum. &c. Vide *Bell. l. 1. de bon. op. c. 13.*

IV. PARTES HORARVM, singulæ sũt irreprehensibiles; ergo & totæ.

1. Psalmi & Cantica sunt in Scripturis, & Fuerunt Apostolis in vsu: I. Cor. 14. *Cum conuentis, vnusquisque vestrum psalmum habet.*

2. Diuinitus inspiratum est *Te Deum laud.* ab S. Ambrosio & S. Augustino post huius baptismum.

3. De Hymnis docetur *Col. 3. Eph. 5.* etiam populo vsitatis.

4. Lectiones, Responsorialia, Capitula, &c. sunt è Scripturis, seu S. Patribus. Horarum igitur vsus est & Sanctus, & per antiquus. Vide in *Genealog. p. 4. q. 17.* de Hæresiarchis damnatis.

QVÆ.